

گزارش

تأثیر انقلاب‌های عربی

بر افزایش مشتریان نفت و گاز خزر

■ حوادث کشورهای عربی، علاقه وارد کنندگان اروپایی گاز را به منابع حوزه دریای خزر بیشتر کرده است. گفته می‌شود این امر ساخت خط لوله «ترانس کاسپین» و «نابوکو» را نیز تسریع خواهد بخشید.

سقوط پر خری رژیم‌های حاکم در شمال آفریقا و بروز ناآرامی‌ها در خاورمیانه و به ویژه در کشورهای تامین کننده نفت و گاز، علاوه بر افزایش قیمت نفت، خریداران اروپایی را نیز ناطمئن کرده است. کارشناسان امور انرژی پیش‌بینی می‌کنند، کشورهای اروپایی نیازمند انرژی، به جست‌وجوی منابع نوین نفت و گاز خواهند پرداخت و علاقه آنها به ویژه به منابع حوزه دریای خزر بیشتر می‌شود. دکتر اشتفان مایستر، کارشناس امور انرژی شورای روابط خارجی آلمان که این نظر را تایید می‌کند به دویچه وله چنین می‌گوید: «اروپا به دنبال جایگزینی منابع انرژی است و حوزه دریای خزر نیز یکی از این منابع نوین به‌شمار می‌آید و اروپایی‌ها سال‌هاست قصد دارند با اجرای طرح نابوکو به این هدف خود برسند. حوادث کنونی کشورهای عربی، اکنون انگیزه‌ای برای تسریع و حمایت سیاسی و اقتصادی بیشتر از این طرح شده است.» این کارشناس شورای روابط خارجی آلمان در ادامه صحبت‌هایش تاکید می‌کند، طرح‌های انرژی معمولاً درازمدت‌اند و سیاست انرژی اتحادیه اروپا نیز در زمانی کوتاه تغییر نخواهد کرد. اما ولادیمیر سوکور از «موسسه تحقیقی بنیاد جیمز تاون در واشنگتن» که درباره مسایل مربوط به امور گاز تحقیق می‌کند و در روزنامه‌های اروپا و آمریکا در براره این موضوع مقاله می‌نویسد، در مصاحبه‌ای با دویچه‌وله نظر کارشناس آلمانی را تایید نمی‌کند و خاطر نشان می‌کند که گاز حوزه دریای خزر برای جنوب و غرب اروپا در نظر گرفته نشده است. به نظر سوکور، منابع انرژی لیبی برای تامین بازار فرانسه و ایتالیا بوده و بازار گاز ایتالیا نیز بیش از نیازمندی این کشور گاز دارد. بنابراین سوکور، دلیل می‌آورد که منابع انرژی حوزه دریای خزر و کشورهای عربی مورد بحث، بازارهای مختلفی را تامین می‌کنند.او همچنین خاطر نشان می‌کند که بازار اروپای مر کزی به دلیل نیاز شدید این کشورها به گاز و تنوع مسیر آن «مهم‌ترین بازار برای حوزه دریای خزر محسوب‌می‌شود.

این در حالی است که خط لوله نابوکو که قرار است گاز حوزه دریای خزر و آسیای میانه را ب‌ادور زدن روسیه به اروپا انتقال دهد، هنوز اجرا نشده است. اشتفان مایستر، دلایل عمده آن را تضاد منافع شرکت‌های غربی و همچنین فشار روسیه به اتحادیه اروپا می‌داند.

ولادیمیر سوکور، کارشناس امور گاز، منافع متضاد کنسرن‌ها و رقابت آنها را برای تصاحب بازار انرژی تایید می‌کند، اما به نقش روسیه کمتر بها می‌دهد. او در این باره می‌گوید: «روسیه فشار می‌آورد این مهم است، اما این کشور در تصمیم کمسیون انرژی اتحادیه اروپا نقشی ندارد و این خود اتحادیه اروپاست که تعیین کننده است.» این کارشناس «تضاد منافع کنسرن‌های اروپایی» را خطرناک‌تر از «اعمال نفوذ روسیه» و «سنگ‌اندازی» این کشور در اجرای طرح نابوکومی‌داند.

خزر تامین کننده نفت و گاز اروپا

سوکور که اخیراً ریاست یک گروه از ناظران انتخابات ریاست جمهوری قزاقستان را هم برعهده داشت، در خصوص اهمیت انرژی منطقه دریای خزر برای اروپا چنین توضیح می‌دهد: «قزاقستان حدود ۴۲ میلیارد مترمکعب گاز استخراج می‌کند و مصرف داخلی آن ۲۸ میلیارد مترمکعب است و فقط حدود ۱۴ میلیارد متر مکعب گاز صادر می‌کند.» اما سوکور به منابع عظیم در «کاشگان» و «تنگیز» و دیگر منابع قزاقستان و همچنین به منابع کشف شده گازی در کمستان اشاره می‌کند که با سرمایه‌گذاری هنگفت کنسرن‌های غربی قادر خواهد بود، بخشی از انرژی اروپا را در آینده تامین کند. اما رویدادهای دنیای عرب هنوز به نتایج قطعی نرسیده است. درگیری‌ها در لیبی و ناآرامی‌ها در یمن که با عربستان همسایه است هنوز ادامه دارد. هر دو کارشناسی می‌کند که با دویچه‌وله گفت‌وگو کرده، تایید کردند، ادامه این روند سبب حضور بیشتر کنسرن‌های نفت و گاز اروپایی، آمریکایی، روسی، چینی و هندی در حوزه دریای خزر خواهد شد.

هم اشتفان مایستر از شورای روابط خارجی آلمان و هم ولادیمیر سوکور کارشناس امور گاز تاکید می‌کنند که تحولات و ناآرامی‌های اخیر کشورهای عربی و همچنین نیاز شدید اروپا به منابع انرژی جدید، انگیزه حمایت‌های سیاسی و اقتصادی از پروژه‌های انتقال نفت و گاز حوزه دریای خزر را بیشتر خواهد کرد.

این روزها شرایط در لیبی پیچیده و جانکاه شده است. تهاجم اشتباه ناتو به ناراضیان قذافی، مقاومت قوای نظامی قذافی و عدم سازمأندهی مناسب معترضان قذافی، لیبی را به شرایطی رسانده است که آگاهان از آن به عنوان «بن‌بست» یاد می‌کنند. از این‌رو تحلیلگران با توجه به شرایط موجود آینده لیبی را بررسی کرده‌اند و سه سناریوی مجزا برای لیبی در نظر گرفته‌اند.

یک تجزیه لیبی در دراز مدت

با توجه به شرایط حال حاضر لیبی و عدم برتری کامل نیروهای درگیر (مزدوران قذافی، ناراضیان و نیروهای ناتو)، وضعیت در همین حال باقی بماند و نیروهای ناراضی به کنترل شهرهای بنغازی و عجیبیه و نوار ساحل شرقی لیبی پسندة کنند و کشور رسماً به لیبی شرقی و لیبی غربی تقسیم شود.

از اوضاع این نظریه می‌توان «زخاری هاسفورد» و «اندرواکرام» از کارشناسان مرکز امنیت ایالات متحده آمریکا نام برد. این گروه از کارشناسان معتقدند، چنانچه چنین حالتی روی دهد، شورشیان منطقه به بهانه استقلال طلبی، آرام نخواهند نشست و این امر به دیگر کشورهای شاخ آفریقا سرایت خواهد کرد.

دو ادامه مذاکرات

در این گزینه ناتو به بهانه حمایت از ناراضیان لیبی علیه نیروهای قذافی به حملات خود ادامه دهد و

ناراضیان توسط دیگر کشورها به سلاح‌های جنگی تجهیز شوند و تحت تعلیم نظامی قرار گیرند. تندذه مالی این گروه نیز از طریق فروش نفت و مسدود کردن حساب‌های قذافی حاصل خواهد شد.عامل دیگری که می‌تواند به مقاومت ناراضیان قذافی کمک شایانی کند، تحریم همه‌جانبه قذافی است. در کنار هم قرار گرفتن سه عامل ذکر شده باعث خواهد شد یا قذافی راساً اقدام به کناره‌گیری کند و تن به مذاکره دهد یا نیروهای وفادار به قذافی وی را برکنار خواهند کرد و جای وی به مذاکره خواهند نشست.

اگر حوادث آن گونه که ذکر شد پیش رود، آینده لیبی چگونه خواهد بود؟ راه حل فوری برای سامان دادن به شرایط پس از سقوط قذافی یا تشکیل شورای موقت یا هموار کردن راه برای یک انتخابات پارلمانی است، که هر دو گزینه می‌تواند لیبی را از بحران خارج کند. (سه جنگ تا پیروزی کامل یکی از طرفین)

درد که «گره این مسأله کورتر از آن است که با دست باز شود. من نمی‌توانم تصور کنم به راحتی ذکر شده

سناریوهای پیش روی لیبی

ناراضیان توسط دیگر کشورها به سلاح‌های جنگی تجهیز شوند و تحت تعلیم نظامی قرار گیرند. تندذه مالی این گروه نیز از طریق فروش نفت و مسدود کردن

این سناریو بیانگر این امر است که رژیم قذافی شکست‌ناپذیر نیست؛ این سناریویی است که طرفدارانی برای خود پیدا کرده است. اما بعضی معتقدند این سناریو، با وجود شروع خوش، پایان خوبی ندارد. موافقان این سناریو معتقدند نیروهای ناتو باید به حملات خود ادامه دهند و ناراضیان به پیش روی خود جهت تسخیر تروپلی ادامه دهند.

با تمام این تفاسیر «فادال الامین» روزنامه‌نگار لیبیایی اعتقاد دارد که «گره این مسأله کورتر از آن است که با دست باز شود. من نمی‌توانم تصور کنم به راحتی ذکر شده

نیروهای معترض در شرق بتوانند به طرف تریپولی حرکت کنند. حتی اگر این امر میسر شود، قذافی نیروهایش می‌توانند یک فاجعه انسانی به بار آورند. این سناریو زمانی تبدیل به کابوس می‌شود که با تجدید قوای نیروهای قذافی، اقدام به بازپس‌گیری مناطق تحت تصرف ناراضیان کنند و فاجعه‌ای عمیق‌تر از قبل رقم بزنند.»

با شرایط ذکر شده سوالی که ذهن کارشناسان سیاسی را به خود مشغول داشته، لیبی پس از قذافی است. تحلیلگران معتقدند سرهنگ پیر لیبی در بازود مجبور به ترک مسند است. اگر چنین شرایطی پیش آید اتفاق بعدی چه خواهد بود؟

جیمز لیندسی در یادداشتی تاکید می‌کند که متأسفانه تحلیلگران بیشتر به بررسی شرایط حال حاضر لیبی متمرکز شده‌اند و از اتفاقات پس از سقوط قذافی غافل شده‌اند. تسخیر کامل لیبی توسط ناراضیان، تنها یک فصل از کتاب اتفاقات لیبی است و برای فصول بعد آن، هنوز بحث و بررسی نشده است. اما نکته‌ای که خود مردم لیبی به آن آذغان دارند این است که ماجرای افغانستان و عراق در لیبی تکرار نخواهد شد و تن به حضور نیروهای ناتو نخواهند داد. امری که امکان‌پذیر است و آینده چندان ناامیدکننده به نظر نمی‌رسد.

منبع:سی.ان.ان

مخالفت اسراییل با بازگشایی پرونده دیر یاسین

یاسین به خاطر هراسی که به محض انتشار آن در بین فلسطینی‌ها به وجود آورد، شاخص شد. صهیونیست‌ها سعی می‌کردند با بزرگ کردن و ترویج آن فلسطینی‌ها را دچار رعب و وحشت کنند و تاریخ‌نگاران اسراییلی نیز در این فیلم بر همین نکته تاکید دارند.

دکتر «ییلان بابه» که یک پژوهشگر اسراییلی ضد صهیونیست و نویسنده کتاب «پاکسازی نژادی در فلسطین» است می‌گوید: این کشتار در چهارچوب طرحی مکتوب صورت گرفت که صهیونیست‌ها آن را از پیش تعیین کرده بودند و به طرح «د» معروف بود. در اثر این طرح بود که حدود ۵۰۰ روستا و ۱۱ شهر از ساکنان فلسطینی آن تخلیه شدند. برخلاف بسیاری از تاریخ‌نگاران اسراییلی وی تاکید می‌کند که جنگ ۴۸ اساساً از سوی صهیونیست‌ها و در جهت اجرای طرح یک پاکسازی نژادی به راه انداخته شد. وی این حرف صهیونیست‌ها را به کلی رد می‌کند که می‌گویند در هر جنگی به هر حال تلفاتی وجود دارد و این نتیجه طبیعی آن است. بابه، تعجب خود را از تصمیم دیوان عالی اسراییل مبنی بر حفظ این آرشیوها پنهان نمی‌کند و می‌گوید: باید این حقایق کوبنده افشا شوند. یس‌ادآوری می‌شود «بینی موریس» تاریخ‌نگار دیگر اسراییلی در کتاب اخیر خود «جنگ ۴۸» می‌گوید: صهیونیست‌ها به سرعت فاجعه دیر یاسین را به منظور ترساندن و کوچاندن فلسطینی‌ها بزرگ‌نمایی کردند. وی در این باره به سخن بن‌گورین اشاره می‌کند که گفته بود دیر یاسین و کشته شدن عبدالقادر الحسینی رهبر فلسطینی‌ها، به سقوط حیفا کمک کرد. موریس در همین رابطه می‌افزاید: اسطوره دیر یاسین معادل با افزایش شش گردان از نیروهای صهیونیستی بود و همین مساله اعراب را به وحشت انداخت.

منبع: **الجزیره**

جهان

گزارش

ریشه تظاهرات دولتی

بر دوش مردم یمن

■ از زمان آغاز تظاهرات ضد دولتی در یمن بیش از یکصد نفر جان خود را از دست داده‌اند اما حال سازمان‌های امدادرسانی بین‌المللی هشدار می‌دهند که ده‌ها هزار نفر از مردم یمن با خطر فاجعه دیگری که قطعی و گرسنگی است، مواجه هستند.

تظاهرات گسترده مردم یمن که از دو ماه پیش آغاز شده و هنوز ادامه دارد اقتصاد این کشور را در آستانه فروپاشی قرار داده است. در صورت ادامه بحران کنونی مردم یمن که یکی از فقیرترین کشورهای جهان است، با گرسنگی دست به گریبان خواهند شد. در آغاز تظاهرات ضد دولتی یمن، علی عبدالله صالح، رئیس‌جمهور این کشور با وجود هشدارهایی که به او داده شد اصلاحات اقتصادی را به اجرا گذاشت. از جمله حقوق کارمندان را افزایش و مالیات را کاهش داد و در بخش‌های دولتی مشاغل جدید ایجاد کرد. کارشناسان به علی عبدالله صالح بارها هشدار دادند که نمی‌تواند از کیسه خالی خرج کند اما او گوش شنوا نداشت. وقتی این اصلاحات موثر واقع نشد، رئیس‌جمهوری یمن هواداران خود را به خیابان‌ها کشاند.

دیپلمات‌های غربی در صنعا می‌گویند که علی عبدالله صالح، میلیون‌ها دلار صرف تظاهرات هواداران خود کرد. سه مرد جوان که در این تظاهرات شرکت داشتند به بی‌بی‌سی گفته‌اند که برای حضور در این تظاهرات روزانه حدود ده دلار به آنها پرداخت می‌شد. به گفته آنان دولت، همچنین ناهار مجانی و برگ گیاه مخدر قات به آنها می‌داد. صندوق بین‌المللی پول می‌گوید که بانک مرکزی یمن برای تامین بودجه مخارج جدید اقدام به چاپ پول کرد. این مساله تاثیر فاجعه‌باری بر ارزش ریال یمن برجای گذاشته است. تورم به شدت افزایش پیدا کرده است و بانک‌ها و شرکت‌های ارزی را کمبود دلار روبه‌رو شده‌اند زیرا بسیاری از مردم به خرید دلار روی آورده‌اند. سازمان‌های امداد بین‌المللی می‌گویند که به دلیل پایین آمدن ارزش ریال یمن و با توجه به افزایش قیمت مواد غذایی در سراسر جهان بسیاری از مردم یمن قادر به خرید مواد ضروری غذایی خود نیستند. جان کارلو چیری، مسئول برنامه جهانی غذا در صنعا پایتخت یمن می‌گوید که همه از ناآرامی‌های یمن بیمناکند. غرب به ویژه از احتمال افتادن یمن به دست شبکه القاعده که در این کشور فعالیت دارد، نگران است اما بزرگ‌ترین خطری که ثبات یمن را تهدید می‌کند، فروپاشی اقتصاد این کشور است.

گفتنی است شهر صنعا پایتخت یمن هفته گذشته شاهد برخورد‌های خونینی بوده است که به کشته شدن سه نفر و مجروح شدن بیش از ۱۵ نفر انجامیده است. این برخورها هنگامی روی داد که هواداران علی عبدالله صالح رئیس‌جمهوری سعی داشتند مانع از راهپیمایی تظاهر کنندگان به سمت یک ساختمان دولتی شوند. در یک برخورد دیگر سربازان وفادار به ژنرال علی محسن که دو هفته پیش به مخالفان دولت پیوست، به سوی تظاهر کنندگان هوادار دولت که قصد راهپیمایی به سمت یک ساختمان دولتی را داشتند، تیراندازی کردند. شهر.

تعر در جنوب صنعا پایتخت یمن هم بار دیگر شاهد تظاهرات مردم علیه علی عبدالله صالح رئیس‌جمهوری این کشور بود. به گفته شاهدان عینی مأموران امنیتی و لباس شخصی‌های مسلح به روی تظاهر کنندگان آتش گشودند که در اثر آن شمار زیادی از مردم زخمی شدند. یک پزشک که داوطلبانه به معالجه مجروحان شهر تعز می‌پردازد به خبرنگاری بی‌بی‌سی گفته است که صدها نفر از تظاهر کنندگان دچار ناراحتی‌های تنفسی ناشی از استنشاق گاز اشک‌آور شده‌اند. به گفته این پزشک بیش از ۱۰ نفر دیگر هم از ناحیه سینه هدف اصابت گلوله قرار گرفته‌اند.

شاهدان عینی می‌گویند که گاز اشک‌آور از هلی‌کوپتر در مسافت بسیار نزدیک به زمین به سوی تظاهر کنندگان پرتاب شد. به گفته تحلیلگران خشونت‌های دیروز مأموران امنیتی یمن در برخورد با تظاهر کنندگان در شهرهای تعز والحديدة به آتش ناآرامی در این کشور دامن زده است. شهر تعز در روزهای گذشته هم شاهد تظاهرات مخالفان دولت و درگیری بین نیروهای پلیس و معترضان بود. در این درگیری‌ها دست کم ۱۵ نفر کشته و صدها نفر مجروح شدند.

به گفته پزشکان، پلیس با استفاده از گاز اشک‌آور، باتوم و تیراندازی در صدد متفرق کردن هزاران معترض مخالف دولت برآمد که در نتیجه آن بیش از ۱۲۰۰ نفر مجروح شدند. همچنین در شهر الحديدة در دریای سرخ در اثر تیراندازی مأموران امنیتی به سوی تظاهر کنندگان دست‌کم شش نفر کشته و شمار زیادی مجروح شدند. درگیری‌های اخیر پس از آن شدت گرفت که علی عبدالله صالح، رئیس‌جمهوری یمن، از پذیرش طرح مخالفان در مورد انتقال قدرت سرباز زد. دولت علی عبدالله صالح حال دعوت کشورهای عرب حوزه خلیج فارس را برای گفت‌وگو درباره بحران جاری یمن پذیرفته است.